

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індоевропейських мов

“Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”

Матеріали

другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

Рівне

2014

ББК 81.2
С91
УДК 811.11+811.13

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 17-18 квітня 2014 року, Рівне. – 138, [2]с.

До збірника увійшли матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Вєтрова Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйова Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зубілевич Марина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

17. Gläser R. Phraseological Units as False Friends in English and German / R. Gläser // Вестник Московского университета. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 1998. – №4. – С.25-35..В., Морозова Н.Н.] – М.: Дрофа, 2004. – 288с.

УДК 81'246.3.367.323.371]39

*Л. О. Павловська
м. Рівне*

ПРАГМАСЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ ЯК МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ

Лінгвістична прагматика, спираючись на розуміння мови як системи мовних засобів та правил, зосереджується на комунікативних процесах та контекстуально значущих принципах використання цієї системи у нескінченній різноманітності актів мовного спілкування. У контексті прагматики мова – не лише усталена система знаків або сукупність її функціональних варіантів; це гнучкий спосіб знакової репрезентації досвіду та комунікативної взаємодії між членами даного соціоетнокультурного колективу у будь-якій конкретній ситуації [5, с. 37].

У цьому дослідженні вербальний текст вивчається в аспекті лінгвокультурології, а його структура – як комунікативний акт. Граматична модель мовленнєвих формул розглядається як засіб трансляції побажального змісту аксіологічної позитивно та негативно оцінної семантики та вірного його декодування. ВФП – це акт мовленнєвої поведінки, позначеного ілокутивною інтенцією і зорієнтованого на перлокутивний ефект (Баландіна Н. Ф.; Богданов В. В.; Гусаренко М. К.; Мекко Н. М.; Уткина М. В.).

ВФП (благопобажання і зло побажання) становлять специфічну прагматичну підсистему як особливі мовні знаки не номінативного, а сигнального плану. Це тексти, що перебувають на периферії оптативних висловлювань і на периферії ритуалізованих текстів високого ступеня стійкості словесної структури, яка дозволяє зберегти мотиви і символи архаїчного мислення [3, с. 271; 4, с. 218–219] Такі тексти функціонують у мові як стійкі завершені висловлювання, що частково втратили зв'язок із вербально-магічними формулами і перетворилися на реакції на певні повідомлення чи події, зорієнтовані на типові ситуації комунікації.

Реалізація системного мовленнєвого акту включає кілька комунікативних етапів. Так, статусно-фіксовані мовленнєві акти, тобто вербальні формули побажання, містять чотири типових компоненти: 1) інтенцію (маніфестовану або латентну, від якої залежить наступний етап), 2) інтимізоване звертання (імпліцитне чи експліцитне, залежно від інтенції), 3) зміст благопобажання, 4) мотивація побажання.

ВФП є специфічними емоційно-оцінними одиницями, у яких сема емоційної оцінки переважає над семою раціональної оцінки. Не випадково ці прагматично зорієнтовані одиниці у класифікації мовленнєвих актів Дж.

Серля віднесені до експресивів, які виражають психологічний стан мовця, характеризують міру його відвертості.

Зважаючи на специфічний лінгвістичний і культурологічний статус ВФП у системі оптативних висловлювань, вважаємо найбільш виваженим термін на позначення цих формул як *оптативно-директивні експресиви* – це вербальні формули із позитивною / негативною оцінною семантикою бажальності, яка на формальному рівні виражається через наказовий та умовний (спонукальний, бажальний) способи дієслівно-дейктичних конструкцій [2, с. 228]. Останні розмежовуються на 1) директиви – за наявності об'єкта апеляції (англ. *Go to blazes (V (imp) + S (nom))*; укр. *Дай Боже (Бог) здоров'я (V (imp) + S (nom) + S (acc))*, болг. *Иди на оня свет (V (imp) + Praep + S (nom))*, ч. *Jdi na horoucí horu (V (imp) + Praep + S (loc))*); 2) оптативні директиви – з опосередкованим значенням апелятивності (англ. *May the good saints protect you (V (modal) + Adj + S + V (inf) + Pron (acc))*, укр. *Бодай тебе взяла завійниця (Part+ Pron + V (imp) + N (nom))*, болг. *Господ ум и разум да ти даде (S (nom) + S (nom) + S (nom) + Part + Pron + VF (imp))*, ч. *Vodejž ti psi hudlí (Part + Pron (dat) + S (nom) + V (imp))*) та 3) власне оптативи, що позбавлені семантики апелятивності, оскільки ґрунтуються на інтенції мовця до самого себе або до неозначених осіб (англ. *Evil, death short life (S (nom) + S (nom) + Adj + S (nom))*, укр. *Аби-с весела, як весна, багата як осінь (Part + Adj + S (nom) + Adj + S (nom))*, болг. *На онай свет (Praep + Adj + S (nom))*, ч. *Červa v duši do skonání (S (gen) + Praep + S (loc) + Praep + Adverb)*) (Табл. 1, с. 33).

Отже, ВФП є специфічним засобом позначення позамовленнєвої дійсності, адже акт вербальної формули передбачає не створення номінанта, а вибір наявного в мові позначення для суті відображуваної типової ситуації. Ці висловлення є стійкими відтворюваними архетипами, які постають з пам'яті як мовленнєві реакції на типовість подій та явищ. Причому ці одиниці не є їхніми ідентифікуючими відбитками. Прагматичне вираження ВФП реалізується через посередництво тексту та корелює з ілокутивністю як наділеністю слова певною конвенційною силою, зорієнтованою на перлокутивність як досягнення певного спрямування змісту.

Література:

1. Алтабаева Е. В. К вопросу о языковом статусе оптативности / Е. В. Алтабаева // Проблемы современной синтаксической теории и практики. – М., 2002. – С. 28–31.
2. Безпояско О. К. Грамматика української мови. Морфологія : [підручник] / Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – К. : “Либідь”, 1993. – 336 с.
3. Вежбицка А. Речевые акты / А. Вежбицка; пер. с англ. С. А. Крылова // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 251–275.

4. Виноградова Л. Н. Вербальные компоненты обрядового комплекса (влияние фольклорного текста на структуру, семантику и терминологию обряда) // Язык культуры. Семантика и грамматика. К 80-летию со дня рождения академика Никиты Ильича Толстого (1923–1996) / [отв. ред. С. М. Толстая]. – М. : Индрик, 2004. – С. 217–236.

5. Сусов И. П. Лингвистическая прагматика / Иван Павлович Сусов. – Винница : Нова книга, 2009. – 272 с.

*А. С. Полищук
г. Ривне*

МОТИВАЦИОННЫЙ АСПЕКТ КОНЦЕПТА «ГЛУПОСТЬ» (на материале английского сленга)

Сленг древний, как мир. Сленг представлен и в греческом, и в латинском языках, поскольку их носители и в давние времена стремились оживить речь, разнообразить ее яркими словами и фразами, изменяя на свой лад непонятные "ученые" и официальные слова. Эту тенденцию в живой речи можно отметить во всех языках. Сленгизмы появляются в языке, широко распространяются и используются некоторое время, а затем исчезают, уступая место новым, вместе с новой модой и новыми веяниями.

Особенно бурно развивается сленг в периоды крупных социальных потрясений, войн, экономических и культурных сдвигов, когда ощущается настоятельная необходимость именовать то новое, с чем приходится сталкиваться каждый день. Хотя далеко не все в сленге приемлемо, он заметно украшает английскую речь своей живостью, гибкостью и неожиданным остроумием. Известный лексикограф, автор множества англо-русских и русско-английских словарей профессор С. К. Боянус говорил о сленге как о языке-бродяге, который всю жизнь околачивается вокруг литературного языка, толкается, но так и не попадает в высшее общество.

Одним из существенных признаков сленга исследователи обычно называют его кратковременность. С. И. Левикова считает, что каждому новому молодежному поколению также требуются некоторые новые слова, чтобы объяснить свой иной взгляд на существовавшие ранее вещи⁴.

Подвижность, недолговременность сленгизмов Ф.И. Рожанский объясняет тем, что исследуемый материал относится к наиболее подвижным (а тем самым, неустоявшимся и неканонизированным) лексическим пластам русского языка⁷. Однако подвижность следует, на наш взгляд, понимать не только в том смысле, что сленгизмы постоянно заново возникают и функционируют непродолжительное время, а в том, что, появившись, они могут быть исключены из сленгового обращения, а потом опять востребованы. Порой эти слова оказываются весьма устойчивыми, и период их функционирования может длиться десятилетия.

Из словарных дефиниций следует, что сленг – это заимствования-англицизмы, вкрапление в речь английской или американской разговорной

ЗМІСТ

<i>Антюхова Н. І.</i>	
<i>Аналіз творчості та креативності в сучасних наукових теоріях та концепціях</i>	5
<i>Байло Ю. В.</i>	
<i>Конверсія як спосіб утворення термінів в англійській термінології військової справи</i>	13
<i>Бігунов Д. О.</i>	
<i>Interpersonal communication: defining filters</i>	16
<i>Бігунова С. А., Зубілевич М. І.</i>	
<i>Three main approaches to language teacher supervision</i>	18
<i>Богачик М. С.</i>	
<i>Комп'ютерна термінологія в сучасній англійській мові</i>	21
<i>Бойко Н. Г.</i>	
<i>Формування позитивної мотивації учнів на уроках іноземної мови за сучасних умов</i>	25
<i>Верьовкіна О. Є., Ярута Н. П.</i>	
<i>Фразеологічні одиниці на позначення інтелекту в англійській мові</i>	30
<i>Долга Т. О., Івашкевич Е. Е.</i>	
<i>The Problem of Types of Translation in Contemporary English</i>	34
<i>Івашкевич Е. З.</i>	
<i>Місце сенситивності та соціальної уяви в біфуркаційному просторі становлення соціального інтелекту педагога</i>	47
<i>Калініченко М. М.</i>	
<i>Американська популярна робітничка література першої половини XIX сторіччя: здобутки і перспективи</i>	54
<i>Ковалюк В. В.</i>	
<i>Про аспекти вирішення проблем викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах</i>	57
<i>Кочубей О. С.</i>	
<i>Перекладацька компетентність як головний фактор у навчанні перекладу студентів-філологів як майбутніх перекладачів</i>	60
<i>Латиніна О. Л.</i>	
<i>Типи класифікацій фразеологічних одиниць німецької мови з гастрономічним компонентом</i>	69
<i>Мазурок О. М.</i>	
<i>Особистісний компонент як основа формування полікультурної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов</i>	71
<i>Михальчук Н. О., Чала Ю. М.</i>	
<i>Особливості вживання французьких запозичень у фразеологічних сполученнях англійської мови</i>	76

<i>Моїсеєва О. С.</i>	
Професійна культура як важливий чинник становлення майбутнього педагога	86
<i>Мороз Л. В., Пашко І. О.</i>	
Жанрова сутність класичної новелістичної моделі у творах Б. Річа.....	92
<i>Набочук О. Ю.</i>	
Рецепція проблеми функцій та субструктур екологічної свідомості особистості.....	97
<i>Новотарська С. Ф.</i>	
Learning a Language in the 21st Century	103
<i>Олесюк Л. В.</i>	
Фразеологічні інновації у сучасній англійській мові.....	107
<i>Павловська Л. О.</i>	
Прагмасемантичні особливості вербальних формул побажань як мовленнєвих актів.....	114
<i>Поліщук О. С.</i>	
Мотивационный аспект концепта «ГЛУПОСТЬ» (на матеріалі англійського сленга).....	116
<i>Сербіна Т. Г.</i>	
Приемы языковой игры в художественном тексте.....	121
<i>Яцюрік А. О.</i>	
Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту: актуальність проблеми та психолінгвістичні шляхи її розв'язання.....	129

Наукове видання

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНСЬКОГО ТА РОМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

*Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
17-18 квітня 2014 року, Рівне*

Головний редактор: Михальчук Н. О.
Заступник головного редактора: Бігунова С. А.
Технічний редактор: Бігунов Д. О.
Комп'ютерна верстка: Метельський А. М.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова 31 каб. 121

Рівненський державний гуманітарний університет.